

PARLAMENT EWROPEW

2004

2009

Dokument ta' sessjoni

15.1.2008

B6-0024/2008 }
B6-0025/2008 }
B6-0026/2008 }
B6-0027/2008 }
B6-0028/2008 }
B6-0033/2008 } RC1

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI KONĠUNTA

imressqa skond l-Artikolu 103(4) tar-Regoli ta' Proċedura minn

- Colm Burke, Valdis Dombrovskis, Maria Martens, Filip Kaczmarek u Horst Posdorf, f'isem il-Grupp PPE-DE
- Pasqualina Napoletano, Alain Hutchinson, Emilio Menéndez del Valle, Glenys Kinnock, Thijs Berman u Josep Borrell Fontelles, f'isem il-Grupp PSE
- Annemie Neyts-Uyttebroeck, Jan Mulder, Johan Van Hecke, Marco Cappato, Fiona Hall, Marios Matsakis u Marielle De Sarnez, f'isem il-Grupp ALDE
- Ryszard Czarnecki, Adam Bielan, Cristiana Muscardini u Marcin Libicki, f'isem il-Grupp UEN
- Margrete Auken u Frithjof Schmidt, f'isem il-Grupp Verts/ALE
- Feleknas Uca u Gabriele Zimmer, f'isem il-Grupp GUE/NGL

li tieġu post il-mozzjonijiet għal riżoluzzjoni mressqa mill-gruppi li ġejjin:

- GUE/NGL (B6-0024/2008)
- UEN (B6-0025/2008)
- Verts/ALE (B6-0026/2008)
- ALDE (B6-0027/2008)
- PSE (B6-0028/2008)
- PPE-DE (B6-0033/2008)

dwar il-Kenja

RC\703355MT.doc

PE398.255v01-00}
PE398.256v01-00}
PE398.257v01-00}
PE398.258v01-00}
PE398.259v01-00}
PE398.264v01-00} RC1

Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew dwar il-Kenja

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni Preliminari tal-Missjoni ta' l-Unjoni Ewropea għall-Osservazzjoni ta' l-Elezzjoni (EUEOM) fil-Kenja ta' l-1 ta' Jannar 2008,
 - wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni mill-Presidenza ta' l-Unjoni Ewropea fisem l-Unjoni Ewropea rigward l-Elezzjonijiet Presidenzjali fil-Kenja tat-8 ta' Jannar 2008,
 - wara li kkunsidra l-linji gwida tal-Karta Afrikana tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli dwar kif għandhom isiru elezzjonijiet demokratiċi,
 - wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni ta' l-Unjoni Afrikana dwar il-Prinċipji li Jirregolaw l-Elezzjonijiet Demokratiċi fl-Afrika (2002),
 - wara li kkunsidra d-Dikjarazzjoni tal-Prinċipji għal Missjonijiet Internazzjonali ta' Osservazzjoni Elettorali u l-l-Kodiċi ta' Kondotta għall-Osservaturi Elettorali Internazzjonali, imfakkra fin-Nazzjonijiet Uniti fis-27 ta' Ottubru 2005,
 - wara li kkunsidra l-Ftehma ta' Shubija bejn fuq naħa l-membri tal-Grupp ta' Stati ta' l-Afrika, tal-Karibew u tal-Paċifiku, u fuq oħra l-Komunita Ewropea u l-Istati Membri tagħha, iffirmata f'Cotonou u fit-23 ta' Ġunju 2000 (il-Ftehma ta' Cotonou) u emendata fil-Lussemburgu fil-25 ta' Ġunju 2005, u b'mod partikulari l-Artikoli 8 u 9 tagħha,
 - wara li kkunsidra l-Artikolu 103(4) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
- A. billi fis-27 ta' Diċembru 2007 saru elezzjonijiet presidenzjali u legiżlattivi fil-Kenja, li fihom disa' partiti ressqu kandidati presidenzjali, inklużi l-President Kibaki mill-Partit għall-Unità Nazzjonali (Party of National Unity (PNU)) u Ralia Odinga għall-Moviment Demokratiku Oranġjo (Orange Democratic Movement (ODM)),
- B. Billi ż-żewġ partiti ewlenin, il-Moviment Demokratiku Oranġjo tas-Sur Odinga u l-Partit għall-Unità Nazzjonali tas-Sur Kibaki kisbu, rispettivament, 99 u 43 sigġu mill-210 fil-parlament nazzjonali,
- C. billi l-elezzjonijiet presidenzjali ta' l-2007 fil-Kenja ma laħqux l-istandards bażiċi internazzjonali u reġjonali għal elezzjonijiet demokratiċi, u kienu segwiti minn irvellijiet li wasslu għall-mewt ta' aktar minn 600 persuna,
- D. billi l-vjolenza politika wasslet biex 250 000 ruħ ġew spustati u affettwat bejn 400 000 u 500 000 Kenjan, speċifikament mill-bliet ta' Eldoret, Kericho u Kisumu, skond l-Ufiċċju tan-NU għall-Koordinazzjoni tal-Kwistjonijiet Umanitarji (OGHA),
- E. billi l-kriżi politika attwali originat prinċipalment mill-Koalizzjoni Nazzjonali tal-Qawsalla (National Rainbow Coalition (NARC)) preċedenti, li kienet rebħet l-elezzjoni tas-sena 2000,

RC\703355MT.doc

PE398.255v01-00}
PE398.256v01-00}
PE398.257v01-00}
PE398.258v01-00}
PE398.259v01-00}
PE398.264v01-00} RC1

meta s-Sur Kibaki u s-Sur Odinga ftiehm li jaqsmu l-poter, ftehim li ma kienx ġie onorat,

- F. billi r-rakkomandazzjonijiet magħmula mill-EOM ta' l-UE ta' l-2002 ma ġewx meqjusa biżżejjed, inklużi dawk dwar id-daqs u l-konfini tal-kostitwenzi għall-elezzjonijiet ġenerali u r-rakkomandazzjoni li t-tul ta' żmien tal-mandat tal-Kummissarji ta' l-ECK jibqa' sejjer sa sitt xhur wara l-elezzjonijiet ġenerali, sabiex jissahhu l-indipendenza u l-professjonalizmu ta' l-awtorità elettoral,li,
- G. filwaqt li jinnota li l-atmosfera tal-kampanja ta' l-2007 kienet ikkaratterizzata minn polarizzazzjoni politika qawwija bejn il-partitarji ta' Kibaki u ta' Odinga, li wassal għal atmosfera mimlija tensjoni fil-komunitajiet etniċi rispettivi tagħhom,
- H. billi l-elezzjonijiet presidenzjali ma ssodisfawx it-tamiet u l-istennijiet tal-poplu Kenjan, li ha sehem bil-herqa fil-proċess elettoral billi vvota f'numri kbar ta' nies b'mod paċifiku u paċenzjuż,
- I. billi l-isforzi diplomatiċi intensivi, inkluża l-missjoni ta' medjazzjoni miċ-chairperson ta' l-Unjoni Afrikana, John Kufuor, u sforzi min-naħa ta' erba' ex presidenti, ma rnexxielhomx isolvu l-kriżi politika,
- J. billi fit-8 ta' Jannar Mwai Kibaki unilateralment ħatar 17-il membru tal-kabinet tiegħu, qabel ma l-medjazzjoni internazzjonali kien għadda ż-żmien tagħha, biex b'hekk effettivament eskluđa minn qabel negozjati tripartitiċi, u ġieghel lill-ODM biex terġa' tibda protesti tal-massa,
- K. billi, matul il-kampanja elettoral,li, il-libertà ta' l-assoċjazzjoni, ta' l-espressjoni u ta' l-assemblea kienu fil-biċċa l-kbira rrispettati; madankollu, billi l-kampanja kienet karatterizzata wkoll minn firdiet etnopolitiċi li kkontribwew għas-sitwazzjoni instabbli fiż-żmien ta' thejjija għall-elezzjonijiet,
- L. billi l-komunità internazzjonali ma tatx kas biżżejjed ta' dawn it-tensjonijiet etniċi li huma fil-baži ta' dak li ġara u minn issa 'l quddiem trid tqis din il-kwistjoni fi kwalunkwe sforzi ta' medjazzjoni li jsiru fil-ġejjieni fil-kriżi Kenjana attwali,
- M. billi l-Kummissjoni Elettorali tal-Kenja (ECK) hadet hsieb l-aspett loġistiku u tekniku ta' l-elezzjonijiet, tejbet l-aċċess għaċ-ċentri ta' reġistrazzjoni tal-votanti u ħarrġet lill-istaff elettoral,li,
- N. billi, madankollu, l-ECK ma wrietx l-imparzjalità, it-trasparenza u l-kunfidenzjalità li huma prerekwiziti f'elezzjoni demokratika, u billi dan hu rifless fil-proċeduri difettużi biex jinħatru l-Kummissarji ta' l-ECK,
- O. billi l-osservaturi ta' l-EUEOM intlaqgħu mill-awtoritajiet rilevanti fil-postijiet tal-votazzjoni fejn il-votazzjoni saret b'mod ordnat,
- P. billi, madankollu, l-osservaturi ta' l-EOM ta' l-UE ma ġewx mogħtija l-istess aċċess għall-istazzjonijiet ta' l-għadd u kkonkludew li n-nuqqas ta' trasparenza u ta' proċeduri adegwati ta'

sigurta □ dghajfu hafna l-kredibilita □ tar-rizultati ta' l-elezzjoni presidenzjali,

- Q. billi f'xi postijiet tal-votazzjoni kienu rreġistrati ċifri ta' nies li marru jivvutaw li kienu aktar minn 90%, u billi l-ECK esprimiet dubji dwar dawn il-figuri li huma għolja b'mod li mhumiex realistiċi,
- R. billi l-EOM ta' l-UE kkonkludiet li globalment il-proċess elettorali qabel it-tabulazzjoni kien immexxi sew u li l-elezzjonijiet parlamentari kienu meqjusa b'mod ġenerali bhala suċċess,
- S. billi madankollu l-EOM ta' l-UE kkonkludiet li l-proċess ta' l-għadd tal-voti fl-elezzjoni presidenzjali kien nieqes mill-kredibilità u għalhekk esprimiet dubji rigward il-preċiżjoni tar-rizultati,
- T. billi, skond l-Osservatorju għall-Harsien tad-Difensuri tad-Drittijiet tal-Bniedem, sar theddid kontra membri ta' l-Inizjattiva tal-Kenjani għall-Paċi mal-Verità u l-Gustizzja (KPTJ), koalizzjoni ta' NGOs indipendenti, li kienet iffurmata fis-segwitu ta' l-elezzjonijiet biex tiddenunzja l-frodi elettorali u biex tappoġġja l-libertà ta' l-espressjoni u ta' l-assocjazzjoni fil-pajjiż,
- U. billi l-Kenja dahlet għal impenji biex tirrispetta d-drittijiet ċivili fundamentali, id-demokrazija bbażata fuq l-istat tad-dritt u t-tmexxija trasparenti u responsabbli fil-qafas tal-Ftehma ta' Shubija ta' l-ACP-UE (il-Ftehma ta' Cotonou),
1. Jikkundanna t-telf tragiku tal-ħajja umana u s-sitwazzjoni umanitarja kritika, u jstieden urġentement lill-awtoritajiet u lill-partijiet interessati rilevanti biex jaġhmlu l-aħjar li jistgħu sabiex iġibu l-paċi fir-Repubblika tal-Kenja u biex jiżguraw li d-drittijiet tal-bniedem u l-istat tad-dritt jiġu rrispettati;
 2. Jaqbel mal-konklużjonijiet ippreżentati mill-EOM ta' l-UE fid-Dikjarazzjoni Preliminari tagħha;
 3. Jiddispjaċih li, minkejja l-elezzjonijiet parlamentari li ġeneralment kellhom suċċess, ir-rizultati ta' l-elezzjonijiet presidenzjali ma jistgħux jitqiesu bhala kredibbli minħabba rapporti mifruxa ta' irregolaritajiet elettorali;
 4. Jiddeplora l-fatt li l-president fil-kariga, Mwai Kibaki, hatar il-kabinet tiegħu unilateralment, xi haġa li dghajfet hafna l-isforzi ta' medjazzjoni;
 5. Jistieden lill-president fil-kariga, Mwai Kibaki, biex jirrispetta l-impenji demokratiċi ta' pajjiżu kif imfissrin fil-Kostituzzjoni Nazzjonali tal-pajjiż u fil-linji gwida tal-Karta Afrikana tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Popli rigward elezzjonijiet ħielsa u ġusti, u sabiex jaqbel li ssir eżaminazzjoni indipendenti tal-vot presidenzjali; ihegġeg lill-awtoritajiet Kenjani, barra minn hekk, biex jiffacilitaw din l-investigazzjoni sabiex titranga s-sitwazzjoni u sabiex min hu responsabbli għal dawn l-irregolaritajiet jinżamm responsabbli għal għemilu;
 6. Ihegġeg lill-awtoritajiet Kenjani biex jiggarantixxu fiċ-ċirkostanzi kollha l-integrità fiżika u

RC\703355MT.doc

PE398.255v01-00}
PE398.256v01-00}
PE398.257v01-00}
PE398.258v01-00}
PE398.259v01-00}
PE398.264v01-00} RC1

psikoloġika tal-membri tal-KPTJ u tad-difensuri kollha tad-drittijiet tal-bniedem fil-pajjiż u biex itemmu l-atti kollha ta' fastidju mwettqa fil-konfront tad-difensuri tad-drittijiet tal-bniedem fil-Kenja;

7. Jistieden liż-żewġ naħat biex b'mod urġenti jieħdu azzjoni tangibbli ta' rimedju permezz tan-negozjar; jappoġġja, f'dan ir-rigward, aktar sforzi ta' medjazzjoni minn grupp ta' anzjani Afrikani mmexxija minn Kofi Annan, l-ex Segretarju Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti;
8. Jistieden lill-Presidenza ta' l-Unjoni Ewropea u lill-Kummissjoni Ewropea biex jimmoniterjaw mill-qrib il-missjoni ta' medjazzjoni mmexxija mis-Sur Annan u, jekk ikun hemm il-ħtieġa, jiżguraw kontinwazzjoni immedjata ta' dawn l-isforzi ta' medjazzjoni minn delegazzjoni ta' livell għoli ta' l-Unjoni Ewropea, possibilment f'inizjattiva kongunta bejn l-UE u l-AU; jistieden lill-Kummissjoni Ewropea biex toffri lill-awtoritajiet Kenjani l-għajnuna teknika u finanzjarja kollha meħtieġa fil-proċess ta' l-eżaminazzjoni indipendenti ta' l-elezzjonijiet presidenzjali, kif ukoll rigward il-passi meqjusa meħtieġa sabiex titranga s-sitwazzjoni;
9. Jitlob miżuri konkreti sabiex titwaqqaf Kummissjoni Elettorali verament imparzjali li fil-futur tkun tista' tmexxi elezzjonijiet hielsa u ġusti b'mod aħjar;
10. Jiġbed l-attenzjoni għad-dikjarazzjoni ta' Samuel Kivuitu, il-kap tal-Kummissjoni Elettorali Kenjana, li ma rrikonoxxiex ir-riżultati ta' l-elezzjoni presidenzjali li ġew ippubblikati fil-midja u talab li ssir inkjesta indipendenti dwar l-allegazzjonijiet ta' frodi;
11. Jitlob li jergħu jsiru elezzjonijiet presidenzjali jekk ma jkunx possibbli li l-għadd mill-ġdid tal-voti ta' l-elezzjoni presidenzjali jerga' jsir b'mod kredibbli u ġust minn korp indipendenti;
12. Jiddispjaċih li ntilfet l-oportunita pprezentata mill-elezzjonijiet presidenzjali ta' l-2007 biex jiġi kkonsolidat u żviluppat aktar il-proċess elettoralu u dak demokratiku b'mod aktar ġenerali;
13. Jistieden lill-mexxejja tal-partiti politiċi biex jieħdu r-responsabilità biex jipprevjenu iktar vjolenza fil-pajjiż, biex juru impenn għall-istat tad-dritt u biex jiggarrantixxu r-rispett tad-drittijiet tal-bniedem;
14. Huwa ppreokkupat hafna minħabba r-riperkussjonijiet soċjali tal-kriżi ekonomika attwali, minħabba l-effett negattiv fuq l-iżvilupp soċjoekonomiku tal-pajjiż, u kif ukoll minħabba l-konsegwenzi ekonomiċi għall-pajjiżi ġirien, li fil-biċċa l-kbira jiddependu mill-infrastrutturi tal-Kenja u li s-sitwazzjoni umanitarja tagħhom qed tiddgħajjef minħabba din il-kriżi;
15. Jistieden lill-Gvern Kenjan u lill-Kummissjoni biex iħejju assistenza umanitarja ta' malajr għall-persuni spustati internament u biex jipprovdu l-ħaddiema kollha meħtieġa għal għajnuna umanitarja;
16. Jistieden lill-awtoritajiet rilevanti biex jiżguraw rappurtaġġ ħieles u indipendenti mill-istampa u biex jergħu jippermettu x-xandir dirett minnufih;

17. Jiddispjaċih li l-ghajjnuna tal-baġit ta' l-EDF inħarġet lill-gvern ta' Kibaki direttament wara l-elezzjonijiet, fatt li jista' jiġi interpretat li hu mxaqleb politikament, u jitlob li jiġi ffrizat l-appoġġ baġitarju ulterjuri kollu lill-gvern tal-Kenja sakemm tinstab soluzzjoni politika għall-kriżi attwali;
18. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex jgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill, lill-Kummissjoni, lill-gvernijiet ta' l-Istati Membri, lill-gvern tal-Kenja, lill-Ko-Presidenti ta' l-Assemblea Parlamentari Kongunta ACP-UE u liċ-Chairmen tal-Kummissjoni u l-Kunsill Eżekuttiv ta' l-Unjoni Afrikana.